

אם חפץ בנו הי' ויהי רצון, שבהיותנו עתה במדבר העמים ובפרט בעקבתא דמשיחא, יקויים גם בנו ענין זה, מעלת העשי' שבבש'י, שע"ז ממשיכים בחי' החפץ בעולם, עד בחי' חפץ ה' בנו, שעושים דירה לו ית' בתחתונים דוקא, וע"ז זוכים בקרוב ממש לביאת משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

הנחת הת' בלתי מוגה

I כבוד סגן אהרן בן יצחק
II סגן אהרן בן יצחק
III יצחק בן יצחק

רה

בס"ד ש"פ קרח, ג' תמוז ה'תשמ"ה.
 (ב) והנה פרח מטה אהרן גו' ויגמול שקדימו, ומדייק בזה בלקו"ת סוף פרשתנו (ועד"ז בסהמ"צ להצ"צ מצות ברכת כהנים), להבי' למה שקדים דוקא. ומבאר בזה, דהשקדים ממהיים להגמול יותר מכל הפירות והבאות לו, וע"כ נקרא שקד, שהוא ענין מהירות, כמ"ש בירמ"י 4 מקץ שקד גו', כי שוקד אני על דברי לעשותו. ומבאר שם שזה קשור לענין כהונת אהרן, כפשוטו הענין, שצמיחת מטה אהרן היתה סימן על כהונת אהרן. דאחד מעניני כהונת אהרן הוא ענין ברכת כהנים, וזהו חידושה של ברכה זו, על שאר הברכות, שהמשכחה היא, באופן דמהירות וזריזות. והענין הוא, דהנה ידוע, ההפרש בין ברכה לתפלה (כמבואר בכמה דרושים, בפרט בדרושי אדמור" מהר"ש⁶, ובמיוחד בדרוש שבריש ספר המאמרים הרכ"ט⁷). לענין התפלה הוא ע"י בקשה מלמטה, היינו שתלוי בעבודה למטה, דנוסף לזה שאפשר בזה שהיית זמן, הרי אפשר הברכה שענינה הוא המשכה ואפשר שרק עושה מחצה וכו', משא"כ הברכה שענינה הוא המשכה מלמעלה, מה שהמברך נמצאה למעלה וממשיך להשרש ומקור, הרי המשכה זו היא בשלימות מלמעלה (ואינה תלוי בעבודה למטה). אמנם בזה גופא יש מעלה בברכת כהנים על שאר הברכות. דבשאר הברכות יתכן שהברכה התעכב בו משא"כ ברכת כהנים שהמשכחה היא באופן דמהירות וזריזות.

יבנה לב
לפי הנהג
פ"ס

(ג) והנה הענין דברכת כהנים, נוגע גם לכללות ההשפעות שבעולם. וזהו מה שממשיך בהדרוש (בלקו"ת שם ובסהמ"צ שם), דהנה ידוע שעיקר דינו של אדם הוא בר"ה¹⁰, שאז כל ישראל נכתבין ונחתמין לאתת' בספרן של צדיקים גמורים, וא"כ, מהו ענין התפלה בכל יום שהיא מ"ע מה"תו, ועד שיש ג' תפלות בכל יום. דמה נפשך. (א) צריכים להתפלל בכל יום, מהו ענין הכתיבה והחתימה לאתת' בספרן של צדיקים גמורים בר"ה¹¹, הענין נפעל כולו בר"ה

(1) פרשתנו ז', כג. (2) נה, ג ואילך. (3) קרב, א ואילך. ראה גם אוה"ת נשא (כרך ח) ס"ע א'תשמא ואילך. (4) א, יא-יב. ראה במפרשים שם. לקו"ש שבתערה 51. (5) לקו"ת ראה יט, רע"א. אוה"ת ויחי (כרך ו) התשכה, ב. אוה"ת שמיני ע' כו. כט. נשא ע' ער ואילך. ד"ה כה תברכו הרג"ד. לקו"ש ח"י ע' 38 ואילך. ובכ"מ. (6) סה"מ תרכ"ו ע' קנ ואילך. סה"מ תרכ"ז ע' ססט. המשך חייב אדם לברך הר"ל ח' ע' עה ואילך. ד"ה להנין שרש הברכה תרמ"ב (קונטרס דרושי החנוה - ברוקלין, תשמ"א). (7) ד"ה אריב"ל. (8) ראה ויק"ר פ"ג, ה. (9) ראה גם סה"מ חק"ה ח"ב ע' תרמא ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות תגלות מצורע פ"ב. קונטרס ומעין סוף מאמר ז' ואילך. לקו"ש ח"ט ע' 375 ואילך. ראה לקו"ת תצא לו, סע"ב ואילך. דרך חיים בהקדמה (ג, א). (10) ראה ביצה טו, א. (11) רמב"ם ריש הל' תפלה. וראה סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פ"א. ובכ"מ. (12) ראה לקוסי לה"צ - אגרות ע' שי. (13) ר"ה טו, ב.

ואזיל עם כוליהו יומין²⁴ היינו שנמשך בכל סדר ההשתלשלות. וע"ז מביא שם (בלק"ח) גם מ"ש באנה²⁵ ע"כ²⁶ סודי ה' כי לא חמדנו גו' דחסי לשון רבים קאי על ב' בחי' חסד, חסד עולם ורב חסד, וזהו חסדי ה' כי לא תמנו²⁷ פירוש²⁷ לפי שלא תמנו שאין אנו תמימים ושלמים כו' ע"כ צריכין אנו להתנהג בחסדי ה' שהם לפי גבול ותלמיים כדי לעורר עלינו רחמים וחסד עליונה שהוא רב חסד ורחמים בלי גבול ותלמיים. דמזה מובן גם לעניננו. שהמשכת בחי' ורב חסד היא גם בעיה²⁸ לחתוח שאין למטה ממנו. וזהו ענינו של אהרן. כהן איש חסד, שהוא בבחי' רב חסד. ולכן הוא ממשיך הברכה למעלה למטה באופן של מהירות בלי שום הגבלות והפסקים שתומשך הברכה מהמקור ושו"ש למטה בגשמיות העולם.

וזהו²⁹ מה שאומרים בברכת כהנים²⁸ יברכך ה' וישמרך ואר"י²⁹ יברכך בממון וישמרך מן המזיקים. היינו שהברכה היא בממון. בגשמיות להיות הברכה בממון גשמי. וי"ש שזה קשור גם עם הורה הבעש³⁰ ע"פ מארזי³¹ חסד. הורה חסד על מונם של ישראל, שלכן חורה חסד אפילו על כלי חרס השוה פרוטה. ע"ד שאפילו אם שוה פרוטה במקום אחד בעולם יש לו כבר חשיבות ע"פ הורה. דחוכן הענין הוא שיש חשיבות גם לדבר של ממון השוה פרוטה בלבד, משום שיש בו ניצוצין השייכים ליהודי זה וכו'. וגם שבפרוטה אחת הי' יכול לקנות בה היה נפשו כו' 32. שלכן אמרנו³³ ששקולה צדקה כנגד כל המצוות, וגדולה צדקה שמקרכת את הגאולה³⁴ כו'. ומה מובן גם לעניננו, שמשום זה הברכה הנעלית דברכת כהנים היא בבחי' חיי ומוזני ריחיי בגשמיות ממש, יברכך בממון. ועד"ז הוא גם בענין וישמרך מן המזיקים, שגם במקום כזה שיש בו מזיקים גם שם פועל הברכה להיות השמירה. וכנ"ל שהברכה דברכת כהנים היא בלי שום הגבלות והפסקים, ונמשך למטה כמו שהוא למעלה.

וזהו והנה פרח מטה אהרן גו' ויגמול שקדים דוקא דמכיון שהמשכה שע"י אהרן היא בלי שום הגבלות והפסקים, ונמשך למטה כמו שהוא למעלה, ע"כ הרמז לזה הוא שקדים דהשקדים ממהרים להגמר יותר מכל הפירות ותבואות כנ"ל.³⁵ ויש לחוסיק בזה.

24 ראה זרע שם. קבא. ב. לקו"ת שם. ע"ה שער כה דרוש ב. פע"ה שער חה"פ פ"א. שער אמרי רשב"י פ' יחזו, חרומה ואמור. ועוד. 25 ס"י קדי. ב. 26 איכה ג, כב. 27 אנה"ק שם (קפז, א). 28 ושא ו, כד. 29 במדב"ר פ"א, ה. וראה ספרי ופרש"י עה"פ. 30 כש"ס סרי"ח. צוואת הריב"ש סק"ס. אר"ת לזה"מ קא. ד. 31 יומא לט, א. וש"נ. 32 תנאי פל"ז (בח. ב. 33) ב"ב פ, א. ירושלמי פאה פ"א ה"א. 34) ב"ב י, א.

א"כ מדוע צריכים לענין התפלה בכל יום. ומבאר בזה¹⁴, דא"י שיש בזה פלוגתא בגמרא¹⁵ אי אדם נידון בכל יום או בר"ה, מ"מ באמת מר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי. דהמשכה שב"ה היא בשורש ומקור הענין שבו הוא די' האדם בראש השנה, אבל צדי שירד אח"כ בימות השנה ובכל מקום, ע"ז צריך שהמשכה תעבור את כל סדר ההשתלשלות, ובכל דרגא ושלב בסדר ההשתלשלות יש ב"ד חדש הדי' אם צריך להמשיך לו ההמשכה למטה. דאפשר שהמשכה תהי' ברוחניות בלבד ולא בגשמיות. וכמו שהוא בעבודה רוחנית, כנודע שיש עובדי ה' בנשמתם ועובדי ה' בגופם¹⁶, וכמו שהוא בעבודה כל הדי' הוא גם בההשפעות שלמעלה, דאפשר שההשפעה תהי' ברוחניות בלבד (בנשמתם), ואפשר שההמשכה תהי' למטה בגשמיות כגוף כפשוטו. בבחי' חיי ומוזני ובכולם ריחיי בגשמיות ממש. משא"כ בברכת כהנים שהמשכה היא באופן דמהירות וריות, הרי כמו שהברכה היא בשרשה ומקורה הכי עליון, עד למהותו ועצמותו ית', כך נמשך למטה מטה, במקום הכי חתוח.

והנה¹⁷ טעם הדבר, מה שההשפעה שע"י ברכת כהנים היא במהירות בלי מונע ומעכב ההמשכה, הוא לפי שאהרן הוא איש החסד¹⁸, ועד"ז בודעו של אהרן, שלקח נמטה מצות ברכת כהנים, שענינם הוא ג"כ בחי' החסד¹⁹ (ומעין זה הוא גם בתלמידיו של אהרן, וכמארזי²⁰ 207) הוא מתלמידיו של אהרן אוהב שלום כו'. וההשפעה שע"י מדה החסד נמשכת במהירות באין מונע ומעכב. אמנם בענין החסד גופא, ישנם כמה דרגות הן בכמות והן באיכות, הנה בחי' החסד הנמשך ע"י אהרן הוא בחי' רב חסד שלמעלה ממדה²¹. דהנה יש ב' בחי' חסד, חסד עולם ורב חסד²¹. דבחי' חסד עולם הוא חסד שבמידה והגבלה דסדר השתלשלות, ולכן חסד זה צריך שיעבור את כל סדר ההשתלשלות, משא"כ בחי' רב חסד הוא צמצום מהשתלשלות, ולכן המשכתו היא בלי שום הגבלות והפסקים, ונמשך למטה כמו שהוא למעלה. וענין²² 223 יומם יצוה ה' חסדו, שבחי' חסד זה נק' בשם יומם²³, בחי' יומא

ב"ח 77
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223

14 ראה גם מקומות שבהערה 9. קונטרס ומעין שם מאמר יט פ"ב ואילך. 15 ר"ה שם. 16 ראה המשך הרי"ט ע' קנו ואילך. סה"מ תש"ח ע' 210 ואילך. וראה המשך הענין פ"א ע' הרה ואילך. ובכ"מ. 17 לקו"ת פרשתנו שם נוה. סעי' 3. סה"מ פ"ב שבהערה 9. 18 ראה שמ"ר פ"ה, י. זח"ג קמה, ב. וראה פ' הערכים-חכ"ד ערך אהרן סי"ז סק"א. וש"נ. 19 זח"ג שם (וראה שם קעו, א. רמב, ב. ח"א רמז, א). תנאי רפ"ג. ובכ"מ. 20 אבות פ"א מ"ב. 21 ראה זח"ג קלג, ב. קמ, ב. ח"א תצוה פב, א-ב. פ' הערכים שם ס"ב סק"א ובהנמקן שם. 22 תהלים מב, ט. 23 לקו"ת האינו עו, א. וראה זח"ג קג, ב. מקומות שבהערה תבא.

וזהו מ'ש"פ 46 פ"ג וגר זאב עם כבש ג' ונער קטן נוהג בהם. דקאי על בני ישראל, כי נער ישראל ואוהבהו⁴⁷. וכמו הנחש שמש 48 שמש גדול אבד מן העולם, דלפני החטא ה' הנחש שמש גדול, ואח"כ נהפך להיות להיפך, אבל פ"ג יתהפך לפ"ג⁴⁹, ויהי' בו גם מעלת הפיכת הרע לטוב, וכמש"פ 50 ושעשע יונק על חור פתן ועל מאורת צפעוני ג'.

ויש לקשר ענין זה גם עם כללות ענין ימי בין המצרים, דימי בין המצרים הם כ"א יום כזמן גדול השקד וכדנ"ל⁵¹ שזמן גדול השקד הוא כ"א יום, והתכלית היא להפכם לטוב. ובפרט כשעמדיים ביום ג' תמוז, שהוא אחתלפת דגאולת דגאולת י"ב וי"ג תמוז⁵², אשר על גאולתו זו כתב בעל הגאולת⁵³ שגאולתו זו היא לכל ישראל, גם את אשר בשם ישראל יכונה, היינו שגם פעלה גאולתו זו, ועד"ו הגאולה היא במחבבי חורתנו הקדושה שומרי מצוה כו', היינו שגם בהם פועלים יציאה וגאולה מההגבלות ומדידות שלהם, שהם הגבלות דקדושה. אשר תכלית גאולתו זו הוא לפעול בכל העולם, שיתבטלו כל המניעות ועיכובים, ותפול עליהם אימתה ופחד גו'⁵³, ויהיו בטלים כעפרא דארעא ממש.

ויש לקשר כל זה גם עם דרוש כ"ק אדמו"ר נ"ע⁵⁴ (בספר המאמרים ש"פ 56 שיצא מן הכריכה והובא לכאן לפני כניסת השבת) עה"פ 56 מן המיצר קראתי י-ה עניני במרחב י-ה, דחוכן הענין הוא, שתכלית המיצר אינו אלא כדי שחתי' הקריאה מן המיצר, וקריאה זו תביא אל המרחב האמיתי ועד"ו יש לקשר ענין זה עם המבואר באוה"ת שיר השירים⁵⁵ (שנפתם ויצא מן הכריכה ג"כ לפני שבת זו כמו ספר המאמרים הנ"ל, ובמשך השבת יכלו להסתכל בהם עכ"פ. ויהי' שמכאן ולהבא גם ילמדו בהם, ובפרט שיש בהם חביבות יתירה קהיותם ספרים חדשים) בתחלתו עה"פ⁵⁶ שיר השירים אשר לשלמה.

(46) ישע"י יא, ו. 1. (47) הושע יא, א. וראה אוה"ת בשלח ע' שפב ואילך. ד"ה כי נער ישראל חרס"ו. סה"מ חרע"ה ע' קנפ. ובכ"מ. לקו"ש חכ"א ע' 20 ואילך. רש"י. (48) סנהדרין נט, ב. (49) ראה אוה"ת והמשך מים רבים שבהערה 46. ובכ"מ. וראה ב"ר רפנ"ד. אוה"ת בראשית מו, סע"ב ואילך. ובכ"מ. (50) ישע"י שם, ח. (51) קה"ר פי"ב, ז (הובא בלקו"ש שם). וראה בכורות ח, א. ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 117 ובהערות שם. (52) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1315 ואילך. ח"ה ע' 315. לקו"ש ג' תמוז תשנ"מ. ובארוכה - שיתות שלפני המאמר ס"א ואילך. (53) במכתבו מיום א', ס"ו סיון חרפ"ח - נפתס בסה"מ חרע"ה ע' קמו ואילך. תש"ח ע' 263 ואילך. אגרות קודש שלו ח"ב ע' פ ואילך. ועוד. (53*) בשלח טו, טו. (54) ד"ה מן המיצר חר"ס. (55) סה"מ חר"ס-חרס"ב ע' א. (56) חוליים קית, ה. (57) כרך ג. (57*) שה"ש א, א.

הנחת הת' בלתי מוגה

דאף שברכת כהנים היא מצוה נצחית לכל הדורות, מ"מ צריך גם לענין השקדים, כי צריכין שגם בתחלת הענין כבר יוכר ענין הנצחיות שבו והעדר ההגבלה שבו. ועד" המבואר בתו"א³⁶ בענין ליום שכולו ארוך³⁶, שגם בתחלתו הוא ארוך, היינו שכבר בתחלת היום ניכר בו שהי' ארוך ובכ"י גבול. ועד"ו הוא סימן דמטה אהרן שגמל שקדים, שכבר בתחלת כהונת אהרן הי' בו סימן לענין השקידה ומהירות וזריזות, שהו מורה שכללות כהונתו והברכת כהנים שלו הם בבחי' מהירות וזריזות שלמעלה מהגבלה.

והנה בסיום הדרוש בלקו"ת שם איתא, שבמ"א איתא, שיש ב' אופני שקדים, שקדים למוטב ולטוב³⁷. ולכאורה צ"ב למה מבא ענין זה בא"ו, והרי איך ענינו רק ציין מ"מ בעלמא. וי"ל הביאור בזה, בהנה ענין הסימן דפרח מטה אהרן נתגלה דוקא אחרי מתחלת קרח. שמתחלת קרח הייתה על כהונת אהרן וכמ"ש³⁸ בקר ויודע הי' את אשר לו וגו'. ודוקא אחרי מתחלת קרח, הנה מחמת יתרון האור מן החושך ויתרון החכמה מן הסכלות³⁹, ובאופן דאמתהפכה השוכא לנהורא ומיררו למיתקא⁴⁰, נחברר חוקף כהונת אהרן, ואז נתגלה בו גם ענין הזריזות ומהירות דמקל שקד הנ"ל. וזהו מה שמביא כאן ענין שקדים דהיפך הטוב, כי התכלית דשקדים של היפך הטוב הוא להפכם האור מן ואז יש בהם ממעלה זו דאמתהפכה חשוכא לנהורא ויתרון האור מן החושך. וכמ"ש⁴¹ ועשה לי מטעמים לשון רבים, שיש גם מטעמים מהפיכת הרע לטוב⁴². וי"ל שזהו גם פירוש חוכן הכריכה וישמרד מן המזיקים, דלכאורה א"מ, למה משאירים את מציאות המזיקים ורק שומרים שלא ייקו, והרי כיון שיש בלאו"כ המשכת ברכה מלמעלה, וברכה נעלית ביותר כנ"ל בארוכה הי' יכול להיות באופן של ביטול המזיקים לגמרי, וכמ"ש⁴³ והשבתי ח"י רעה מן הארץ, כפירוש הפשוט, מעבירים מן העולם⁴⁴. אך הענין כנ"ל, כי מעצת שמירה מן כהנים היא בענין של הפיכת החושך לאור, וזהו ע' שמירה מן המזיקים, שמשאירין את המזיקים במציאותם ורק שומרים מהם, וסוף סוף ע"י שמירה זו מתהפכים המזיקים עצמן לטוב. ועד" הפירוש השנון בפסוק והשבתי ח"י רעה מן הארץ, משביתו שלו יונקו.

(35) חולדות יח, סע"ד. ועד"ו בסה"מ תקס"ט ע' יב. (36) תו"א שם בשם מאו"ל. וראה קידושין לט, ב. תמיד בסופה. וראה אוה"ת תצא ע' תתקנז. (37) ירמי לא, כו. זח"ב טו, ב. וראה גם אוה"ת בראשית מא, ב. (38) פרשתנו טו. ה. (39) ע"פ ל' הכתוב - קהלת ב, יג. וראה ס' הערכים-חכ"ד ערך אור - ביתס לחושך ס"ח. רש"י. (40) ראה חכ"א ד, א. (41) חולדות כו, ד. (42) תנאי פכ"י (לו, ב). (43) בחוקתי כו, ו. (44) תו"כ ויל"ש (רמו הערב) בחוקתי שם. (45) תו"כ ויל"ש שם. וראה אוה"ת יחל אור) לחהלים (רמו הערב) בחוקתי ש"ע חרל ואילך. ע' השמה ואילך. המשך מים רבים חרל"ו פס"א ואילך. ועוד.

הנחת הת' בלתי מוגה

דהלשון שירים י' רבים קאי על בינה ומלכות. ומבואר במ"א 56 (אף שבמאמר זה נזכר באופן אחר) שספי' המלכות היא בחי' מיצר משום שרצפי' יודות מות' 59, משא"כ בינה ענינה הוא רחובות הנהר 60, עד לתכלית הרחבות, מרחב י-ה. וזהו ענין מן המיצר ענני במחרב, שמן המיצר באים אל המרחב 61.

23

ויהי רצון, שיקום בנו הענין דמן המיצר קראתי י-ה ענני במרחב י-ה, שיתבטל ענין בין המצויים, ובפרט בסמיכות קר"ח תמוז הכולל את כל ימי החודש 62, דאז אפשר לבטל את כל הענינים הבלתי רצויים, ומיד הן נגאלץ 63, עד שיהי' כפסק הרמב"ם 64 שהימים האלו עתידים להיות ימים טובים 65 וימי ששון ושמחה שנאמר 66 כה אמר ה' גו' צום הרביעי גו' יהי' צבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים, ומוסיף הרמב"ם ומעתיק בהלכותיו גם סיום הפסוק, והאמת והשלום אהבו, היינו שענין זה נפעל ע"י השלום, ענין אחדות דישראל, שזהו החדוש שבגאולת י"ב תמוז כנ"ל, ויקום זה בביאת משיח צדקנו, וכאופן דמיד ממש.

----- x -----

58 ראה אור"ח (יהל אור) עה"פ (ע' תמט ואילך). 59 משלי ה. ה. אור"ח נ"ך (כרך א') עה"פ. וש"נ. 60 ראה חז"ג קמב, א. לקו"ת שה"ש לט, ב. ובכ"מ. 61 ראה גם ד"ה מן המיצר אעת"ר. חרצ"ה (כסה"מ קונטרסים ח"ב). ובכ"מ. 62 ראה לקו"ת נח, סע"א. עטרת ראש שער ר"ה ספ"ב. 63 ראה רמב"ם הל' חשוכה פ"ז ה"ה. 64 סוף הל' חעניות. 65 כ"ה בכמה דפוסים (כולל דפוס רומני) וכת"י הרמב"ם (ראה רמב"ם הרצאת פרענקל). ובדפוסים שלפנינו: יום טוב. 66 זכרי' ח. יפ.